

ХРОНІКА

**У МІЖДЗЯРЖАУНЫМ САВЕЦЕ ПА ПЫТАННЯХ
АГРАРНАЙ НАВУКІ І ІНФАРМАЦІІ
У АГРАПРАМЫСЛОВЫМ КОМПЛЕКСЕ КРАІН СНД**

30 чэрвяня 1994 г. у Мінску прайшло другое пасяджэнне Міждзяржаўнага савета па пытаннях аграрнай навукі і інфармацыі ў АПК краін Садружнасці незалежных дзяржав, створанага 1 кастрычніка 1993 г. (Харкаў) рашэннем Міжурадавага савета па пытаннях аграрпрамысловага комплексу краін—членоў СНД.

У работе пасяджэння прынялі ўдзел дэлегаты рэспублік: Азербайджана, Армении, Беларусі, Казахстана, Кыргызстана, Малдовы, Расійскай Федэрацыі, Узбекістана, Украіны, Грузіі. Была запрошана і прыняла ўдзел у работе Міждзяржаўнага савета дэлегацыя Літвы, якая, хадзі і не з'яўляеца членам СНД, але выявіла прыкметную цікавасць да работы савета.

Пасяджэнне праходзіла пад старшынствам презідэнта Акадэміі аграрных навук Рэспублікі Беларусь акаадэміка В. С. Антанюка.

Вітаючы ўдзельнікаў сустрэчы, міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь, член-карэспандэнт Ф. У. Мірачыцкі адзначыў, што Міждзяржаўны савет сабраўся напярэдадні 50-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашистскіх захопнікаў, павіншаваў усіх прысутных з гэтай знамянальнай датай. Міністр коратка ахарактарызаваў становішча спраў у АПК рэспублікі, адзначыўшы, што сельская гаспадарка на сучасным этапе знаходзіцца ў зацяжным крызісе. Працягваеца спад вытворчасці, зніжэнне эфектыўнасці выкарыстання зямлі, іншых фондаў, рэурсаў, энергіі і працы. Валавая прадукцыя сельскай гаспадаркі ўвогуле за 3 гады знізілася на чвэрць, а яе вядучай галіны жывёлагадоўлі — на адну трэць. Для пераадоленія крызісу ў эканоміцы АПК патрабуеца глыбокі і аб'ектыўны аналіз адбываючыхся працэсаў на аснове набытага ўласнага і замежнага вопыту, выпрацоўка аргументаваных стратэгічных і тактычных шляхоў выхаду з крызісу.

Презідэнт Акадэміі аграрных навук Рэспублікі Беларусь акаадэмік В. С. Антанюк у сваім выступленні ахарактарызаваў усю складанасць сітуацыі, у якой знаходзіцца аграрная навука. На шляху да рынку яна аказалася недастатковая абароненай, без неабходнай падтрымкі дзяржавы і іншых інвестараў, з мноствам цяжкавырашальных праблем. Былі пералічаны асноўныя праблемныя пытанні, на якіх павінны сканцэнтраваць свае намаганні навуковыя

установы аграрнага профілю. Пры вырашэнні шэрагу праблем магчымы кааперацыя, выкарыстанне набытага патэнцыялу, каб не ствараць у поўным аб'ёме ў кожнай дзяржаве свае распрацоўкі, што сёння не толькі нявыгадна, але і практычна неажыццявіма.

Галоўныя вучоны сакратар Прэзідымума Расійскай акадэміі сельскагаспадарчых наўук акаадэмік I. П. Макараў у сваім дакладзе раскрыў асноўны змест навукова-тэхнічнай праграмы супрацоўніцтва краін СНД па фундаментальных і прыярытэтных прыкладных праблемах развіцця АПК на 1994—1995 гг. і на перспектыву да 2000 г. Пералік асноўных напрамкаў сумесных даследаванняў прадугледжвае выкананне заданняў, якія маюць цікавасць для ўсіх краін садружнасці. Напрыклад, у галіне эканомікі і кіравання АПК будуць распрацоўвацца навуковыя асновы аграрнай эфектыўности, эканамічныя механізмы гаспадарання аграрпрамысловага комплексу ва ўмовах рыначных адносін, мадэлі прагрэсіўных форм кіравання. Навукова-тэхнічнай праграмай прадугледжана вырашэнне важнейшых навуковых праблем у галіне земляробства і раслінаводства, селекцыі, жывёлагадоўлі, ветэрынарыі, механизациі, меліярацыі і г. д.

Змест і актуальнасць выканання прадстаўленай навукова-тэхнічнай праграмы падтрымалі ў сваіх выступленнях презідэнт Акадэміі аграрных наўук Беларусі В. С. Антанюк, презідэнт Акадэміі сельскагаспадарчых наўук Грузіі В. І. Метрэвэлі, віце-презідэнт Украінскай акадэміі аграрных наўук У. М. Круць, віце-презідэнт Узбекскай акадэміі сельскагаспадарчых наўук Ш. Г. Юлдашаў, першы віце-презідэнт Казахскай акадэміі сельскагаспадарчых наўук А. П. Грыбаноўскі, начальнік Галоўнага ўпраўлення навуковага забеспечэння АПК Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Малдова Я. І. Равенка, начальнік Галоўнага ўпраўлення наўчальных установ Міністэрства сельскай гаспадаркі Азербайджана Х. М. Мустафаев, начальнік Галоўнага ўпраўлення наўукі і наўчальных установ Міністэрства сельскай гаспадаркі Арменіі Л. М. Мінасян. Разам са станоўчай ацэнкай навукова-тэхнічнай праграмы ўвогуле ўсе выступаючыя звярнулі ўвагу на неабходнасць выпрацоўкі механізмаў рэалізацыі праграмы ў сувязі з адсутнасцю адзінай крыніцы фінансаван-

ня. Было азначені, що асобнія заданні програми носять вузкі характер, такія заданні треба юзбуйниць.

Вырашана рэкамендаваць акадэміям сельскагаспадарчых (аграрных) наукаў і міністэрствам сельскай гаспадаркі краін СНД, якія маюць у непасрэдным падпрадкаванні галоўныя ўстановы па напрамках даследаванняў, прадугледжаных сумеснай наукоўца-тэхнічнай праграмай, арганізаваць да канца 1994 г. правядзенне на іх базе каардынацыйных і наукоўца-метадычных нарадаў з выкануцімі даследаванняў, на якіх разгледзець і вырашыць пытанні пра стварэнне міждзяржаўных каардынацыйных саветаў, іх саставы і функцыі, вызначыць парадак ажыццяўлення сумесных наукоўца-распрацовак.

На пасяджэнні Міждзяржаўнага савета быў разгледжаны шэраг праектаў паларажэнняў, якія датычацца інфармацыйнага абслугоўвання аграрнамысловага комплексу краін СНД. Азначені, што пасля распаду СССР ва ўсіх рэспубліках назіраецца «інфармацыйны голад», рэзка скарацілася паступленне замежнай наукоўской інфармаціі, не на належным узроўні наладжаны абмен наукоўской інфармаціі паміж краінамі СНД.

Уздельнікі пасяджэння зацвердзілі паларажэнне пра Міждзяржаўны каардынацыйны цэнтр па абмене наукоўца-тэхнічнай інфармаціі у галіне аграрнамысловага комплексу краін СНД. Паларажэннем вызначана, што функцыі галоўнага Міждзяржаўнага каардынацыйнага цэнтра па абмене наукоўца-тэхнічнай інфармаціі ажыццяўляюцца Усерасійскім НДІ інфармаціі і тэхніка-еканамічных даследаванняў аграрнамысловага комплексу сумесна з НДІ інфармаціі і тэхніка-еканамічных даследаванняў па інжынерна-тэхнічным забеспячэнні Мінсельгасхарча Расійскай Федэрациі, НДІ інфармаціі і тэхніка-еканамічных даследаванняў харчовай прамысловасці Рассельгасакадэміі ў адпаведнасці з іх задачамі па міжнародным супрацоўніцтве, вызначанымі іх статутамі.

Важнейшымі задачамі цэнтра з'яўляюцца арганізація і каардынацыя работ па міждзяржаўным абмене наукоўца-тэхнічнай інфармаціі у галіне сельскай гаспадаркі і харчовай прамысловасці, удасканальванне і развіціе сістэмы інфармацыйнага забеспячэння АПК краін – уздельніц пагаднення, фарміраванне адзінай інфармацыйнай базы даных для сумеснага выкарыстання.

Было зацверджана паларажэнне пра парадак работы Цэнтральнай наукоўской сельскагаспадарчай бібліятэкі Рассельгасакадэміі (ЦНСГБ) па каардынацыі міждзяржаўнага кнігаабмену ў аграрнамысловым комплексе краін СНД.

На ЦНСГБ ускладзены функцыі Міждзяржаўнага каардынацыйнага цэнтра па абмене першакрынцамі, якія ўключаюць кнігі, брашуры, справаздачы пра наукоўца-даследчыя і доследна-канструктарскія работы, дысертаты, перыядычныя і серыйныя выданні, дзяланіраваныя рукапісы, пепраклады і іншыя матэрыялы. Для выканання ўскладзеных функцый ЦНСГБ Рассельгасакадэміі заклікана ўстанаўлівач і падтырмівач прамысловага дзелавага сувязі з

сельскагаспадарчымі наукоўца-тэхнічнімі бібліятэкамі або наукоўца-даследчымі ўстановамі, якія займаюцца пытаннямі інфармацыйнага забеспячэння АПК краін СНД.

Акадэмія аграрных наукаў Рэспублікі Беларусь на пасяджэнні Міждзяржаўнага савета было пропанавана паларажэнне пра парадак утварэння і выкарыстання Міждзяржаўнага спецыяльнага фонду фінансавання падтырмкі і развіція аўтаматызаваных дакументальных базаў, даных аграрнамысловага комплексу краін СНД. Уздельнікамі пасяджэння паларажэнне было ўхвалена і зацверджана.

Міждзяржаўны спецыяльны фонд ствараецца ў адпаведнасці з раешніем Міждзяржаўнага савета па пытаннях наукоўской і інфармаціі ў АПК краін СНД ад 30 лістапада 1993 г. у мэтах аўтаматызацыі працэсаў даследаванняў, выкарыстання інфармаціі ў АПК краін СНД і сусветнага інфармацыйнага патоку.

Згодна з раешніем Міждзяржаўнага савета ад 29–30 лістапада 1993 г. (Масква), часопіс «Аграрная наука» выконвае функцыі друкаванага органа гэтага савета. На пасяджэнні савета зацверджана паларажэнне пра парадак выдання і ўмовы дзейнасці рэдакцыі часопіса «Аграрная наука». Часопіс шляхам выдавецкай дзейнасці закліканы ўсімерна садзейнічаць развіцію Міждзяржаўнага наукоўца-тэхнічнага супрацоўніцтва, удасканальванню форм сумеснай дзейнасці наукоўских калектываў краін СНД, павышэнню эфектыўнасці наукоўской забеспячэння аграрнамысловай вытворчасці краін садружнасці.

Задачамі рэдакцыі часопіса з'яўляюцца рэгулярнае асвя酌енне выніку даследаванняў па праблемах АПК, выкананых наукоўскімі ўстановамі, арганізацыямі і асобнымі наукоўцамі краін СНД, а таксама важнейшых дасягненняў наукоўских установ дзяржаў, якія не ўваходзяць у садружнасць, публікацыя ў часопісе матэрыялаў (раешніяў, паларажэнняў, рэкамендаций) Міжурядавага савета па пытаннях аграрнамысловага комплексу і Міждзяржаўнага савета па пытаннях аграрнай наукоўской і інфармаціі ў АПК краін СНД.

Уздельнікі пасяджэння Міждзяржаўнага савета становіча аднесліся да пропановы Рассельгасакадэміі, узгодненай з адпаведнымі ўстановамі краін СНД, пра арганізацыю шматбаковага супрацоўніцтва па праблемах зямельных адносін і землеўпарафкавання. У асноўным былі ўхвалены праект паларажэння «Пра Міждзяржаўнны наукоўскі праблемны савет па зямельных адносінах і землеўпарафкаванні» Міждзяржаўным савеце па пытаннях аграрнай наукоўской і інфармаціі ў АПК краін СНД» і пропановы па яго складу.

Прыняты пропановы Рассельгасакадэміі і Мінсельгасхарча Расійскай Федэрациі пра назначэнне старшыні Камітэта Расійскай Федэрациі па зямельных рэсурсах і землеўпарафкаванні Н. В. Комава старшынёй Міждзяржаўнага праблемнага савета.

На пасяджэнні Міждзяржаўнага савета разглядалася пытанне пра мэтагоднасць узделу краін СНД у Еўрапейскім суполь-

ніцтве па генетычных рэсурсах раслінаў у адпаведнасці з лістом дырэктара Міжнароднага інстытута генетычных рэсурсаў раслінаў Э. Фрысана і прапановай Усерасійскага НДІ раслінаводства імя М. І. Вавілава. Удзельнікі пасяджэння выказалі просьбу кіраўніцтву Рассельгасакадэміі і УІР у бліжэйшы час падрыхтаваць і накіраваць краінам — членам садружнасці падрабязную інфармацыю пра Еўрапейскае супольніцтва і змест яго дзейнасці для прыняцця рашэння пра формы супрацоўніцтва з ім і аб'ёмы членскіх узносаў.

Удзельнікі пасяджэння Міждзяржаўнага савета выказалі вялікую заклапочанасць, звязаную з цяперашнім станам АПК і яго навуковым забеспечэннем ва ўсіх дзяржавах садружнасці. Быў прыняты зварот да

Міжурадавага савета па пытаннях аграрнамысловага комплексу краін СНД і ўрадаў незалежных дзяржаў з просьбай разгледзець і вырашыць пытанні бюджетнага фінансавання аграрнай науки ў аб'ёмах, неабходных для прыярытэтнага развіцця науки, павысіць заработную плату навуковых супрацоўнікаў да ўзроўню, які забяспечвае яго сацыяльную абарону і прэстыжнасць творчай працы ў адпаведнасці з яе значнасцю для развіцця грамадства, вызваліць навуковыя і вышэйшыя навучальныя ўстановы ад падаткаў, плацяжоў, пошлін, утым ліку і на валютныя сродкі, атрыманыя ад знёшнеэканамічнай дзейнасці.

Наступнае пасяджэнне Міждзяржаўнага савета намечана правесці на Украіне.

А. К. ДАВЫДЗЕНКА